

A 1615/næring

Fjallað um í:
Efnahags- og viðskiptanefnd

Fylgiskjal:
Þingmannatillaga

Málsnúmer 14-00002-17

Nefndarálit efnahags- og viðskiptanefndar um

Þingmannatillögu um að hefja norrænt rannsóknarverkefni sem sýni áhrif samkeppni á norræn velferðar- samfélög

1. Tillaga nefndarinnar

Efnahags- og viðskiptanefnd leggur til að

Norðurlandaráð samþykki

að ljúka málinu formlega með því að skrifa NordForsk og rannsóknaráðum landanna bréf og hvetja þau til að hefja fordómalaust norrænt rannsóknarverkefni sem sýni áhrif samkeppni á norræn velferðarsamfélög.

2. Aðdragandi

Nefndin hefur áður fjallað um þingmannatillöguna, nú síðast í janúar 2015. Nefndin er á einu máli um að viðfangsefni rannsóknarinnar sé mikilvægt og áhugavert að því tilskildu að rannsóknin fari fordómalaust fram og ekki sé gengið út frá því sem vísu að samkeppni sé í eðli sínu neikvæð. Ennfremur skuli rannsóknarverkefni af því tagi sem lagt er til styðjast við rannsóknir sem kunna að liggja fyrir og skuli rannsóknarumhverfinu falið að ákveða nánar form og skipulag rannsóknarverkefnisins.

3. Umsagnir

Skrifstofan hefur kannað hvort Norræna ráðherranefndin geti haft áhrif á efnislegt innihald rannsókna. Í svörum sem borist hafa kemur greinilega fram að áhrif á innihald rannsókna eru alfarið á höndum NordForsk og rannsóknaráða landanna. Því þjónar það engum tilgangi að beina málum sem varða rannsóknir til Norrænu ráðherranefndarinnar eða ríkisstjórnanna. Skuli athygli vakin á málinu ber að snúa sér beint til NordForsk eða rannsóknaráðanna í löndunum.

4. Sjónarmið nefndarinnar

Efnahags- og viðskiptanefndin hefur því ákveðið að halda ekki afgreiðslu tillögunnar áfram heldur ljúka henni með formlegu bréfi til rannsóknaráða landanna og NordForsk þar sem þau eru hvött til að hefja rannsókn í anda þingmannatillögunnar þar sem gætt er sjónarmiða sem fram koma í kaflanum „Aðdragandi“.

5. Niðurstaða

Efnahags- og viðskiptanefnd leggur til að

Norðurlandaráð samþykki

að ljúka málinu formlega með því að skrifa NordForsk og rannsóknaráðum landanna bréf og hvetja þau til að hefja fordómalaust norrænt rannsóknarverkefni sem sýni áhrif samkeppni á norræn velferðarsamfélög.

Kaupmannahöfn, 26. mars 2015

Eero Suutari (saml)

Flemming Damgaard Larsen (V)

Irene Johansen (A)

Lena Asplund (M)

Mikkel Dencker (DF)

Pyry Niemi (S)

Rikard Larsson (S)

Ruth Mari Grung (A)

Steingrímur J. Sigfússon (VG)

Norðurlandaráð

A 1615/næring

Fjallað um í:

Efnahags- og viðskiptanefnd

Fylgiskjal:

Þingmannatillaga

Málsnúmer 14-00002-17

NEFNDARÁLIT UM ÞINGMANNATILLÖGU um að hefja norrænt rannsóknarverkefni sem sýni áhrif samkeppni á norræn velferðarsamfélög

Det foreslås, at der iværksættes et tvær-nordisk forskningsprojekt til dokumentation af konkurrenceudsættelsens effekter for de nordiske lande. Formålet er at belyse konkurrenceudsættelsens konsekvenser for ydelsernes kvalitet, det offentlige økonomi, bruger- og medarbejderforhold, samt fordelingspolitiske aspekter.

Behov for dokumentation af konkurrenceudsættelsens effekter

Over de seneste årtier er en stadigt større andel af de offentlige opgaver i de nordiske velfærdsstater blevet konkurrenceudsat blandt private aktører på markedet. Hvor konkurrenceudsættelsen indtil for få år siden primært var kendetegnende for de tekniske serviceområder såsom rengøring, vedligeholdelse af veje og affaldsindsamling, vinder konkurrenceudsættelse nu gradvist større indpas på de traditionelle velfærdsområder som ældrepleje, daginstitutioner, skoler og sundhedsområdet.

På trods af den stigende konkurrenceudsættelse har to store nordiske undersøgelser for nyligt vist, at der findes meget lidt dokumentation af konkurrenceudsættelsens effekter for centrale parametre som pris og kvalitet i opgaveløsningen (Hartman, 2011; Petersen m.fl., 2011). Med iværksættelsen af et nordisk forskningsprojekt, som samler de stærkeste forskningsmiljøer i Norden, er der en unik mulighed for at opbygge en tværgående viden og dokumentation af konkurrenceudsættelsens effekter for de nordiske velfærdsstater. Centrale effekter af konkurrenceudsættelse, som forskningscenteret skal belyse, inkluderer konsekvenser ift. økonomien, kvaliteten i opgaveløsningen, bruger- og medarbejderforhold, samt fordelingspolitiske aspekter.

Organisering af et tvær-nordisk forskningsprojekt

Der foreslås iværksat et tvær-nordisk forskningsprojekt med deltagelse af førende forskere fra alle fem nordiske lande. Der gennemføres ved projektets start en fælles begrebs- og metodeudvikling, hvorved det sikres, at analyserne baseres på "state of the art" indenfor effektanalyse af konkurrenceudsættelsens konsekvenser. Der gennemføres parallelle analyser på *fire udvalgte opgaveområder i hvert af de fem nordiske lande*, så resultaterne understøtter tvær-nordisk erfaringsopsamling og vurdering af konkurrenceudsættelsens konsekvenser. Det giver projektet et unikt undersøgelsesdesign, som kan etablere en tværgående og sammenlignelig viden om erfaringer med konkurrenceudsættelse på tværs af både opgaveområder og landegrænser.

Organisering og tvær-nordisk samarbejde

Forskningsprojektet organiseres som et nordisk samarbejdsprojekt, der både skal bidrage til udvikling af det nordiske forskningssamarbejde og etablering af praksisnær viden om effekterne af konkurrenceudsættelse i de nordiske lande. Udover forskningssamarbejde skal projektet bidrage til tværgående erfaringsopsamling- og udveksling i det nordiske område, så der skabes et evidensbaseret grundlag for den fremtidige beslutningstagning om konkurrenceudsættelse i de nordiske lande.

Projektet forankres i de relevante nordiske universiteter, og ledes af en styregruppe med repræsentanter fra de førende forskningsmiljøer i landene. Styregruppen er ansvarlig for økonomistyring, afrapportering og sikring af fremdrift, og tager stilling til placering af sekretariat på et universitet, der har den fornødne ekspertise og erfaring med ledelse af store forskningsprogrammer af den art.

Afrapportering, budget og tidsplan

Forskningscenterets resultater afrapporteres i form af kortere delrapporter henvendt til praktikere og politikere på området samt i form af videnskabelige artikler til nordiske og internationale tidsskrifter. Desuden afholdes en konference for en bred kreds af politikere og beslutningstagere i de fem lande, hvor projektets centrale læsesætninger præsenteres. De beskrevne aktiviteter og del-aktiviteter kan gennemføres med et samlet budget på ca. 12-15 mio. DKK¹. Projektet gennemføres som et tre-årigt nordisk samarbejdsprojekt i perioden 2014-2016/7 (afhængig af opstartstidspunktet). Centeret afrapporterer løbende resultaterne via rapporter og artikler, så det på samme tid sikres, at den etablerede viden er forskningsmæssigt valideret og spredes til praksis. Resultaterne kan afrapporteres med udgangspunkt i følgende tidsplan, jf. tabel 1.

Tabel 1: Tids- og aktivitetsplan.

Periode	Aktiviteter	Produkter og udgivelser
1. halvår 2014 – 2. halvår 2014	Etablering af center, fælles metodeudvikling og systematisk review af eksisterende viden	Forskningsoversigt over hidtidige undersøgelser af konkurrenceudsættelse i de nordiske lande
1. halvår	Effektanalyse af område 1 (fx	Rapport om effekter på område 1 + del-analyser indsendt til

¹ Dækkende følgende delaktiviteter: Review af nordiske erfaringer med konkurrenceudsættelse (ca. 1 mio. kr.), fælles metodeudvikling (ca. 1 mio. kr.), gennemførelse af 4 parallelle delanalyser i fem lande (ca. 0,5 mio. pr. styk, i alt 10 mio. kr.), ledelse af centeret i tre år (ca. 1 mio. kr.) og samlet afrapportering (1 mio. kr.). Alle tal i DKK.

Norðurlandaráð

A 1615/næring

Fjallað um í:
Efnahags- og viðskiptanefnd

Fylgiskjal:
Þingmannatillaga

Málsnúmer 14-00002-17

2015	ældreboliger og plejehjem)	videnskabelige tidsskrifter
2. halvår 2015	Effektanalyse af område 2 (fx daginstitutioner eller sundhed)	Rapport om effekter på område 2 + del-analyser indsendt til videnskabelige tidsskrifter
1. halvår 2016	Effektanalyse af område 3 (fx vedligeholdelse af veje)	Rapport om effekter på område 3 + del-analyser indsendt til videnskabelige tidsskrifter
1. halvår 2016	Effektanalyse af område 4 (fx rengøring eller affaldsindsamling)	Rapport om effekter på område 4 + del-analyser indsendt til videnskabelige tidsskrifter

Norðurlandaráð

A 1615/næring

Fjallað um í:
Efnahags- og viðskiptanefnd

Fylgiskjal:
Þingmannatillaga

Málsnúmer 14-00002-17

På baggrund af ovenstående foreslås at

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at iværksætte et tvær-nordisk forskningsprojekt til dokumentation af konkurrenceudsættelsens effekter for de nordiske velfærdstater, hvor formålet er at belyse konkurrenceudsættelsens konsekvenser for ydelsernes kvalitet, det offentlige økonomi, bruger- og medarbejderforhold, samt fordelingspolitiske aspekter

at afrapportere projektets resultat gennem kortere delrapporter henvendt til praktikere og politikere på området samt i form af videnskabelige artikler til nordiske og internationale tidsskrifter

at afholde en konference for en bred kreds af politikere og beslutningstagere i de fem lande, hvor projektets centrale læresætninger præsenteres

København den 5. januar 2014

Finn Sørensen (EL)

Steingrímur J. Sígfússon (VG)

Torgeir Knag Fylkesnes (SV)

Referencer

Hartman, L. (2011). *Konkurrensens konsekvenser*. Stockholm: SNS Förlag.

Helby Petersen, O.; Hjelm, U.; Vrangbæk, K. & La Cour, L (2011): *Effekter ved udlicitering af offentlige opgaver. En forskningsbaseret gennemgang af danske og internationale undersøgelser fra 2000-2011*. København: AKF.

Norðurlandaráð

A 1615/næring

Fjallað um í:
Efnahags- og viðskiptanefnd

Fylgiskjal:
Þingmannatillaga

Málsnúmer 14-00002-17